

ВЕСТНИКЪ ЗА УЧЕНИЦИТЪ ОТЪ ШУМЕНСКА УЧЕБНА ОКОЛИЯ

ИЗЛИЗА ВСЪКИ МЕСЕЦЪ

Редактира комитетъ отъ учители.

БРОЯ 1 ЛЕВЪ

Ръкописи и суми се изпращатъ до
Срѣдищния директоръ—Шуменъ

Разрешенъ съ № 1020 — 3. II. 1937 г. на
г. Областния директоръ — Шуменъ.

ГОЛЪМИ БЪЛГАРИ.

Ринчо—Минчо

Добри попъ Войниковъ.

Роденъ е въ Шуменъ на 10. XI. 1833 год. Още като дете изгубилъ баща си — попъ Василь — уважаванъ отъ всички свещеникъ. Останалъ сиракъ, Войниковъ билъ издържанъ въ училище отъ богати сродници. Сава Доброплодни, неговъ учителъ, схваналъ способноститъ му, затова посъветвалъ сродниците да го изпратятъ на учение другаде, въ по-горно училище.

Презъ 1855 год. Войниковъ постъпилъ въ едно френско училище въ Цариградъ, гдето стоялъ две години. Следъ това се връща въ Шуменъ, става учителъ и директоръ въ класното училище (полугимназията), което преименовалъ „Шуменско народно училище“.

Въ недѣлнитъ дни той изнисквалъ сказки предъ ученицитъ и граждани, въ които все наблѣгалъ за **на-родното** минало, настояще и бъдеще, мжилъ се да събуди заспалитъ съвѣсти на българитъ, забравили

своего минало.

Въ училището преподавалъ нотн пѣние (до тогава съвсемъ непознато на шум. ученици), основалъ оркестъръ и хоръ, въвелъ тържествени изпити, на които ученицитъ казвали стихотворения (най-често писани отъ него) и представявали сценки.

По-късно, презъ 1864 г. Войниковъ билъ уволненъ за голѣма мъжа на ученици и граждани. На другата година се назначилъ въ гр. Браила (Добруджа). Тукъ подготвилъ и далъ съ голѣмъ успѣхъ първото си представление съ възрастни. Насърденъ отъ тоя успѣхъ, започва самъ да пише драми. Една отъ тѣхъ била представена въ Букурещкия театъръ въ присѣтствието на ромънския князь Каралъ I.

Заредили се една следъ друга драмитъ: Райна княгиня, Покръстване на Преславски дворецъ, Велислава. Тѣ карали сърдцата на бъл-

гаритъ да биятъ по-силно, при спомена на миналото. Написалъ и учебникъ по българска история.

Съ трупата си той обикалѣлъ градоветъ, навсѣкжде посрѣщанъ съ възторгъ и почитъ.

Презъ 1873 год българитъ отъ Гюргево (Добруджа) го поканили и назначили учителъ въ града си. Тамъ обновалъ първия църковенъ хоръ въ Ромъния. Изморенъ отъ разкарване отъ градъ на градъ, Войниковъ се връща пакъ учителъ въ Шуменъ, но само зз една година (1875 г.).

Веднага следъ отъбोधението билъ назначенъ управителъ на сиропиталището въ Търново, гдето били събрани сирачета отъ войната

Между децата се появилъ тифъ, който взелъ много жертви. Войниковъ, вѣренъ на своя дългъ, мислилъ само за децата, не се отдѣлѣлъ отъ тѣхъ. Заразилъ се и умрѣлъ на 27 мартъ 1878 год. Самъ безъ деца, той далъ живота си за чуждитъ, въ желание то си да постоупи сиротинскитъ имъ сърдца. Защото самъ позналъ отъ по-рано сиротинството. Погребанъ е въ Търново.

Учителъ, писателъ, музикантъ, организаторъ на театрални представления, сказчикъ, ученъ, Войниковъ е билъ голѣмъ българинъ, живѣлъ и умрѣлъ за България и децата ѝ.

Той е нар. будителъ отъ голѣма величина.

Да бжде вѣчна паметъта му!

Радостъ въ душата!

Пролѣтъ събужда земята, Тръпнатъ гърдитъ ѝ вече. Иде отъ нейде далече, Радостъ неземна в'душата. Бързо се раждатъ мечтитъ, Свѣтятъ въ радостъ лицата В'старцитъ и въ децата, Грѣятъ катъ слънце очитъ. Де Богъ душата отвежда, Цѣлата въ слънце облѣна; Бие потайно камбана, Буди в'човѣка надежда.

17 Мартъ 1938 г.

Пан. П. Цановъ,
с. Развигорово.

НАШИ ПОЕТИ

Василь Петровъ.

ТРАЙКО СИМЕОНОВЪ.

Живѣе въ София, а е роденъ на 9 юлий 1886 г. въ Шуменъ. Въ Шуменъ е отрасълъ и свѣршилъ педагог. училище. Отъ първитъ години на учителстването си той пише за де-

иматъ прѣснотата и дѣха на теменужкитъ. Човѣкъ ги чете и не може да имъ се нарадва.

Книгата е украсена съ много хубави картинки и е изящно издание.

Стихотворенията, които помѣстваме на 3 страници, сж заети отъ тамъ. Трайко Симеоновъ и превежда, пакъ за васъ, деца. Превелъ е:

1. Христофоръ Колумбъ

2. Какъ Мечо стана голѣма мечка. Книгитъ сж издадени отъ Добромиръ Чилингиоровъ, синътъ на нашия голѣмъ писателъ Ст. Чилингиоровъ.

Ученицитъ отъ третитъ отдѣления въ Шуменската и Пловдивски области четатъ читатанкитъ на Тр. Симеоновъ.

Читателитъ на Слънчо вече ще срѣшатъ въ всѣки брой името му.

Той ще сътрудничи за издигане на вестника.

Културнитъ шуменци, макаръ отдалечъ, милѣятъ за Шуменъ и шуменци.

Пролѣтна пѣсенъ.

Топлиятъ вѣтрецъ люлѣе цѣвналитъ дървеса, всѣкоя тичинка пѣе, всѣка капчица роса.

Стига чакъ до сърдчицето на цвѣтенца и треви; планината чиста свѣти, въ нова дреха се обви...

Пролѣтъ волно грѣдъ повдига,

поятъ коренитъ сокъ, малка палава авлига пѣй надъ бистрия потокъ.

Колкорадостъ, колкослънце, трепка въ малкитъ крилца! Толкозъ чиста радостъ блика само въ детскитъ сърдца...

Веса Паспалеева.

НАШИ СВЕТИНИ.

Народните творби.

До сега, деца, ви писах за нашите стари столнини и селища. Сега ще ви пиша за други старини, пръснати из цълата страна, старини, които има у всички ни. Тъй, именно, сж запазили народността ни през дългото двойно робство. Това сж народните вървания, пѣсни, приказки, шевици, дрехи, игри и пр.

Ако християнството е можало да ни запази от турцитѣ, за гърцитѣ то е било орждие, за да ни държатъ въ духовно робство. Езикътъ, сжщо, не е било силно сръдство за опазване народността ни. Всички знаемъ какъ навремето гражданитѣ — по-учени, по-развити българи пращали децата си въ гръцки училища, кълчиха си езицитѣ да говорятъ гръцки. Крепоститѣ на българщината бѣха селата, особено въ планинскитѣ. Тамъ се пѣеха народни пѣсни, на които думитѣ и гласа сж тъй свързани, че не сж могли да бждатъ промѣнявани, погърчвани. И пѣснитѣ презъ 1875 год. сж били пѣти тъй, както сж били пѣти преди 20-300 год. Нар. пѣсни сж придружавали всички обичаи, а тѣзи последнитѣ сж запълвали вѣрата на българина.

Тъмни били тогава времената. За насъ, които познаваме телефона, телеграфа, радиото, времето и разстоянието сж нищо. Нѣщо станало на другия край на свѣта, ние го узнаваме следъ десетина минути. Вестника, безъ който днесъ не можемъ, книгата, която усмисля живота ни, нѣкога сж били неизвестни или недостъпни за народа. Пъкъ и неграмотенъ, народътъ самъ си е създавалъ развлѣчения и залъгалки. На сѣтѣнки младитѣ пѣли, свирѣли, разказвали си приказки, гадали гатанки, играли разни игри. Тъй било по гори и сватби, кръщение,

разни служби. Срѣда въ тѣхъ сж били находчивитѣ, остроумнитѣ, талантливитѣ хора. Тѣ измислили нѣщо, то се харесвало на другитѣ и тръгвало отъ уста на уста. По този начинъ сж създадени пѣснитѣ, приказкитѣ и др.

Несигурнитѣ пжтища, завардвани отъ разбойници, не сж давали възможностъ на хората да се сръщатъ, да пжтуватъ, да разширяватъ познанията си за другитѣ и свѣта. Това е спомогнало да се създадатъ у насъ разликитѣ въ говора (изъ разнитѣ краища на страната) разнитѣ народни дрехи и разновидности въ народнитѣ пѣсни и приказки. Различни сж обичаитѣ при народнитѣ празници. А тѣ, обичаитѣ, едва ли не сж замѣствали вѣрата на народа. Тъй силна е била привързаностъта къмъ тѣхъ.

И нашиятъ добъръ, трудолюбивъ, измжчванъ народъ, отдѣленъ отъ останалия свѣтъ, създава свой такъвъ. Той не е ученъ, не е грамотенъ, но едно „грѣхота“, едно „срамота“ сж били всичкитѣ му закони.

Има една наука — етнография или, по български — наука за народа. Тя проучва всичко, което народътъ създавалъ много отдавна, когато се оформявалъ като народъ, но създадено то отъ проститѣ, неученитѣ му хора. Когато кажемъ народни пѣсни, приказки, шевици и пр., народоуката разбира тия, създадени отъ неученитѣ хора на народа.

Постепенно ще ви пиша за народнитѣ творения. Днесъ ще ви пиша за единъ народенъ обичай, изпълванъ отъ момичета — лазаруването.

Скоро ще се чуютъ лазарскитѣ пѣсни изъ училищнитѣ стаи.

Много отъ васъ ще тръгнатъ отъ кжща на кжща, ще припѣватъ, ще играете и ще съберете пари за бед-

нитѣ си другарчета, пъкъ и на хората ще доставите радостъ.

Ето какъ нѣкога се лазарувало: като приближавала Лазара (Лазаровата сжбота, предъ Връбница, наречена отъ циганитѣ „богатъ Лазаръ“). Събирали се момитѣ въ нѣкоя кжща и заучвали лазарскитѣ пѣсни. Тѣзи пѣсни били много и въ различнитѣ семейства се пѣли, споредъ това какво имало за припѣване, тъй както правили и коледаритѣ.

Разпредѣлѣли си кой каква работа ще върши. Отдѣлѣли две двойки за пѣене, една за игра, а друга двойка да събира подаръцитѣ — яйца или пари.

Рано сутринтъта на Лазара, запѣвали лазаркитѣ, облѣчени въ нови булски дрехи, накичени съ гердани, колани и пр., като булки, и тръгвали изъ своята махала.

Дветѣ двойки пѣснопойци заставали една срещу друга и запѣвали, като си отпѣвали. Т. е., редили се да пѣятъ стихъ по стихъ. Играчкитѣ, сжщо заставали една срещу друга (помежду пѣснопойцитѣ) и заигравали съ *дигнати нагоре ржце*, съ разперени прѣсти, напредъ, назадъ.

Лазарувало се за нивитѣ, за лозята, за горитѣ. Дигнатитѣ ржце изказвали стремежа да се расте. Забелязвали ли сте деца, че циганчетата, като лазаруватъ, играятъ точно тъй? Като изпѣели пѣсенъта, една отъ момитѣ турѣла на рамото на стопанката една кърпа, въ която последната слагала пари или давала яйца.

На другия день момитѣ се събирали край рѣката и се кумичвали — избирали си кумица, на която останалитѣ моми носѣли на Великденъ краваи.

Пѣснитѣ, които пѣели лазаркитѣ сж малки и весели. Въ тѣхъ се разказва за природата, за обичъта

между младитѣ, за женитба, за плодородие.

*Мило лѣтно пиленце,
Мило ли тий за лазаръ?
Мене мило, кое не,
Майци жалба голѣма,
Че ме млада ожени;
Лазаръ не лазарувахъ,
Бѣло перо не носихъ,
Жѣлти чехли не обухъ,
Жѣлти чехли не обухъ,
Пѣстри поли не тѣкмихъ.*

Едно време и въ Шуменъ се е играла Лазара. Налавяли се моми и момци на хоро, но не сключено. Момитѣ пѣели на две групи, отпѣвали. Една силна мома или момъкъ заставали на чело на играчитѣ и ги водѣли. Водача въртѣлъ лазарата на самъ — на тамъ, да лжкатуши, захвичвалъ я, като останалитѣ назадъ изграчи почукватъ съ прѣчката, която държалъ въ дѣсницата си.

Тъй играли презъ цѣлия великденски постъ, до Връбница.

Пѣснитѣ на тази страна сж записани отъ мои ученички, които учихъ въ IV отдѣление преди 3 год. Тѣ сж отъ града, чути отъ стари жени. Азъ само ги подредихъ.

Който отъ васъ запише и изпрати най-хубавитѣ лазарски пѣсни, ще получи подаръкъ книгата Горски теменужки, отъ Тр. Сименовъ.

Запишете пѣснитѣ отъ стари жени, тъй както ви ги кажатъ и както можете, даже безъ точки и запетаи. Азъ ще ги изправа: Не забравяйте да отбележите отъ кого сте чули пѣсенъта, отъ кжде е родомъ, на колко години е.

Допжти пакъ ще ви пиша.

В. П.

Гатанка

Животинче непознато,
по видъ е крилато.
На грѣбъ носи сиви дрешки.
Среща се навредъ,
най-вече на плетъ.

Що е кой ще отгатне?
*Задава Видра Асенова
у-ка отъ П. кл. с. Кочово,
Преславско.*

Лазарски пѣсни отъ гр. Шуменъ.

Тука сж ми казали,
Момъкъ, мома имало,
Женете си момата,
годете си момъка.
Доръ има вино червено,
доръ има вакли агънца,
Сетне да не речете;
Нѣма вино червено,
Нѣма вакли агънца.

Събралъ ми Господъ аргате,
В'рай Божи бахча да саждатъ.
Саждали, що сж саждали,
Отъ голѣмъ обѣдъ — до пладне.
Доръ мръкне рода рсдила,
Родила златна ябълка.

Калъо ле, калугеро ле
Калугеръ ходи изъ село,
Изъ село, изъ махалата,
За бѣла Друма питаше:
„Де седи Друма хубава,
Де седи, де ѝ кжщата?“
Стари я баби криеха,
Малки я деца казваха:
„Калъо ле, калугеро ле,
Хемъ върви, Калъо, хемъ гледай.

Де има кжщи високи,
Възъ кжщи бѣли кумини,
Пармаклъ пѣстри прозорци.
Тамъ седи Друма хубава,
Тамъ седи, тамъ ѝ кжщата.

Записала:

Ив. В. Касчиева

у-ка отъ III пр. кл. при II Шум. прогимназия

Димо ле, юначе,
Младо годениче,
Годеничката ти,
най-вѣрничката ти,
На пжтя стоеше,
Кой мене питаше:
„Дей Димо да дойде,
Нѣщо ще му кажа,
Нѣщо ще му кажа,
Нѣщо две, три думи.
Тежки като камъкъ,
Остри катъ ножове:
Шелъ ма, Димо земишъ,
Че други ма иска.
Китка ще му подамъ,
Китка отъ босилекъ.

Записана отъ баба Димитрица Петрова, 86 год.

Ринчо-Минчо

СЛЪНЧОВАТА НЕВѢСТА.

(Продължение отъ брой 5)

Като се върналъ Слънчо вечерътъ, две предани сърдца го чакали предъ портата — майка и жена. Очитѣ му сияели отъ радостъ, кръвътъ кипѣла въ жилитѣ му. Събралъ той потъта отъ челото си, стърсилъ дѣсница и я отрилъ на поща си, провисналъ на пояса.

Грозданка поела юздитѣ на разпрегнатитѣ аждрахани и ги заразвеждала по двора. Кротко стжпвали тѣ следъ нея, като че ли отъ години ги е водила. Сложилъ ржце на хълбуци, Слънчо умиралъ отъ радостъ, че такава хубава сто-

панка заварилъ.

— Ей, сине, викала майка му. Ще я изядешъ съ очитѣ си!

А Слънчо, плѣска ржце, радва се.

Чудо сватба станала. Всички светци били сватове, звездичкитѣ момини, а месечко, като водилъ булката, високо дигалъ уруглицата, игралъ и се провиквалъ, та три години гласа му не излизалъ.

Такава сватба нито била ставала, нито би станала.

Минавали месецъ следъ месецъ. Грозданка пжтъ не минала никому, никому зло не сторила, хула не поху-

лила. Топѣло се отъ драгостъ сърдцето на Слънчовата майка, а той самъ ясно и прясно изгрѣвалъ и захождалъ. Всѣки день въ кжщата имъ било празникъ.

Понѣкога, скришомъ, Слънчо молилъ Грозданка ди проговори.

— Продумай ми, нека чуя гласа ти. Дали е тъй хубавъ, каквато си ти?

— А тя, издигала очи, поглеждала го презъ тежкитѣ си мигачи, усмихвала се и мълчала.

Свето пазила Грозданка майчинитѣ си заржки. Нали тя ѝ зарекла да говѣе 9 години?

„Дъще придумвала я све-кърва ѝ, продумай мѣ, зарадвай го.“

Грозданка свеждала очи, засѣнени отъ тежкитѣ мигачи, и въздъхвала.

— Разумно чедо, мислила Слънчовата майка. Знай почитъ да чине.

Не тжжи, сине, като день ще минатъ 9 месеци и Грозданка ще отговѣе. Тя е бърза и лека като птички-тѣ. Дано е речовита и сладкогласна като тѣхъ.

Наближавало да се свършатъ деветтѣхъ месеци. Сънъ не хващалъ Слънчо. Нѣкаква тревога гризѣла сърдцето му, макаръ, че очитѣ на Грозданка били все тъй засѣни.

А когато минали деветтѣхъ месеци и Грозданка не продумала, занѣмѣли, потѣмнѣли Слънчовитѣ равни двори и кжщи високи. Тѣменъ

облакъ се надвесилъ по челото на майка му и сърдце ѝ станало студено, твърдо като камъкъ. Безъ охота Слънчо изгрѣвалъ, безъ охота обикалѣлъ той свѣта още по безъ охота се вършалъ вечеръ въ огненитѣ си палати. Тжжно и студено било тамъ, като че ли смъртъта гнѣздо свила въ тѣхъ.

Нищо не разбиралъ Месечко, ни отъ майкиния си ядъ, ни отъ бацьовитѣ си мжки. Никой не отговарѣлъ на въпроситѣ му. Поблѣднѣло още по-вече бледното му лице, изтиналило сърдцето му. Чувствувалъ какъ всички гледатъ на добрата му и хубава буля като на зло въ кжщата.

Не разбирала и Гроздан-

Стихотворения отъ Трайко Симеоновъ.

Колко много сж децата!

Колко много и безчетъ
сж децата въ тоя свѣтъ!

Япончета,
китайчета
дългокоси . . .
Ескимоси,

англичанчета, французи,
съ свитички очи тунгузи,
арабчета,
негърчета

сякашъ вапсани съ катранъ...
И деца отъ Индустанъ —
жълтолики . . .
Бѣлолики:

руси шведи и поляци,
нѣмци, чехи, португалци,
итальянци
и испанци . . .

Както зная да броя,
ако всички изброя,
ако всички изрека —
прѣститѣ на тазъ ржка
не ще стигнатъ сто по петъ ..
Толкозъ много и различни,
толкозъ много и обични
сж децата въ тоя свѣтъ!

Ако пъкъ се наредятъ,
за ржце се уловятъ
и направятъ тѣ хоро,
земното кълбо —
околоврѣстъ — отъ край
до край
ще ли стигне, не се знай . . .

Толкозъ много и безчетъ
сж децата въ тоя свѣтъ!..

ДОБРИ ВОЙНИКОВЪ.

На родна свѣсть — будителъ
и първи театралъ,
книжовникъ и учителъ
въ едно ги бѣ събралъ.

И дѣлото ти скромно,
артисто вдъхновенъ,
израстна то огромно,
разраства день отъ день.

По селищата родни
ний-виждаме навредъ
театритѣ народни
какъ чудно днесъ цвѣтятъ!

Създателъ и предтеча
на родни хоровете —
прославенъ съ тѣхъ сивече
въ села и градове.

Ти—Войниковъ, не мина
безъ дия на свѣта
и въ нашата родина
остави ни следа.

Следа ни ти остави
огрѣна съ свѣтлина —
народътъ ще те слави
за вѣчни времена!

Трайко Симеоновъ.

Пролѣтна картина.

Презъ стобора цвѣнната
слива
китни вейчици подава,
и за пролѣтѣта красива
съ бѣлицѣтъни поздравява.
Духна вѣтрѣ — сви, изви...
отлитна . . .
запиля се надалече . . .

Но на сливицата китна
бѣлий нажитъ въ мигъ
съблѣче . . .
Който мине — гледа и се чуди,
гледа нейната премѣна —
листицата изумруди —
даръ отъ пролѣтѣта засмѣна.
Трайко Симеоновъ.

Баба Мравка.

Птиченцата се завръщатъ
Баба Мравка като чу
салтамарката облѣче,
нови чехлички обу.

Върза скжга огърлица,
отъ щурчето армаганъ,
на ухото си закичи,
здравецъ кичестъ и засмѣна

Па удари презъ ливади,
край рѣчичката изви,
ето щъркелъ се зададе,
отдалечъ я поздрави.

Тя му китчица подхвърли
отъ синчецъ и кукурякъ
и извика съ цѣло гърло:
— хей, добредошелъ, юнакъ!

Подиръ него долетѣха
пойни птиченца безчетъ,
баба Мравка се здрависа,
разцѣлува ги наредъ —

Че ѝ бѣха домилѣли
много, много тоя пѣтъ —
цѣли седмици летѣли
пакъ да зърнатъ роденъ
кжтъ.

Априлъ.

Съ позлатена свирка свири
златокосиятъ Априлъ,
съ конъ препуска презъ
баири
преди слънце подранилъ.

Славейчетата извиватъ
пѣсенъ звѣнка въвъ леса,
тѣхнитѣ трели се сливатъ
съ пѣсенъта му на часа.

Дето мине разцвѣтватъ
мигомъ хиляди цвѣта,
радостно се олюбяватъ
златогривитѣ жита.
Съ позлатена свирка свири,
младъ Априлчо — хубавецъ —
на гърдитѣ му шевица
грѣй отъ пролѣтенъ синчецъ
Веса Паспалеева.

Дивна пролѣтъ!

Трептятъ на Слънчо милъ
заритѣ
въ безкрайно синиятъ

просторъ,
трептятъ полята и горитѣ
отъ пѣснитѣ на птичи хоръ.
Велика радостъ се разнася
по цѣлиятъ измжченъ свѣтъ,
вълшебна пѣсенъ съ понася
отъ хълмъ на хълмъ, отъ
цвѣтъ на цвѣтъ.

Тукъ пролѣтъ дивна —
вѣчно млада,

при насъ е гостенка сега,
люлѣй се росната ливада,
люлѣй е кръшна ѝ снага.
Край нея, въ слънчева

позлата, —
свѣтлѣй се ручеятъ

бѣбривъ, —
надъ нея — въ нива

най-богата,
оре селякѣтъ работливъ.

И радостъ блика му
въ душата,

че пролѣтъ свѣтла му
вещай —

блага неземни отъ земята
да вземе той въ скжпъ

роденъ край.
П. Ивановъ — Лунинъ.

Капчици дъждовни.

Капка капка пита:
„Ний като валимъ,
Въ прозорчето малко,
Тѣй защо туптимъ?“

Капкитѣ отвърщатъ:
„Тукъ беднякъ живѣй;
Ние вестъ му носимъ,
Че храната зрѣй.

Стилианъ Чилингировъ.

Народни лазарски
пѣсни отъ гр. Шуменъ.

Мари, Раво, Равовчанке,
Равовото, гяуровто,
Тебе мама налъ ти рече,
Да не любишъ войводата
Войводата, гидията?

Мари, мале, стара мале,
Кой го люби, кой го лъже?
Снощи ходихъ на кладенца
И той дойде подире ми,
Да си пои добро конче,

Добро конче аджемийче,
Че ми рече: Мари Раво,
Раво, Раво, Равовчанке,
Ти ми подрѣжъ добро конче,
Добро конче аджемийче.

Азъ му се пораздърлихъ,
Той пъкъ ми се поразсърди
На моитѣ деветъ братя,
Да имъ реже каркъмъ

перчемъ.

Не ги еня моитѣ братя;
Разчесаха перчемитѣ,
Накривиха калпацитѣ,
Тръгнаха по сокацитѣ,

Отъ долу иде
Хранено конче,
Галено момче.

Та кой въръ конче?
— Иванъ въръ конче.

Я го питайте
За женене лий,
За годеене лий

Ний да му земимъ
Кадъмъ Калинка.

Калинка плаче,
Та го не раче.

Марийка рече:
Азъ ще го взема,

Той да ми купи
Алена сая,

Мора кожухче

Записала Богданка Мих.
Евтимова, III кл. при II

Шум. прогимназия.

ка отъ кжде дошло злото
въ кжщата имъ. Черни и
страшни станали свѣтлитѣ
Слънчови палати. Той тж-
женъ и сърдитъ. Месечко
изплашенъ, а свекървата —
страшна и зла. Опере Гроз-
данка, тя препере прането,
донесе вода, тя не пие отъ
нея, излива я, умѣси хлѣбъ
не го яде.

Всички станали чужди
единъ на другъ. Отлетѣли
веселбитѣ, смѣховетѣ, пѣс-
нитѣ. О, ако би могла Гроз-
данка да се върне въ сво-
ята кжща! Но, какъ?

Бавно се нижели годи-
нитѣ, всѣки се топилъ въ
мжката си.

Все по-зла ставала све-
кървата, все по-слаба Гроз-
данка. Застарилъ се Слън-
чо, побѣлѣли коситѣ му.

Противенъ му станалъ и пж-
тя, и свѣта. Само обичѣта
къмъ Грозданка го крепи-
ла още. Но слабъ билъ
той, за да я запази отъ
майкината си умраза.

Минавали годинитѣ. Все
по-голѣми, по-плахи става-
ли очитѣ на Слънчевата
невѣста, по-тънка снагата и
по-тежки миглитѣ ѝ. Ед-
вамъ ги дигала тя, за да
помилватъ очитѣ ѝ отчая-
ния Слънчо.

Като че ли висока гора
отъ умраза се издигнала око-
ло Слънчевитѣ палати. Ни-
кой не имъ бутвалъ врати-
нитѣ, за никого не се диг-
вали мандалата. Слънчова-
та майка не искали да ви-
дятъ, че снаха ѝ е нѣма —
нѣмица, че ясниятъ ѝ синъ
изгорѣлъ съ нея. (Следва)

П. Ивановъ — ЛУНИНЪ.

ЛЮБЧО.

(Разказъ) На милото ми момче — Иванчо.
(Продължение отъ брой 5.)

Дѣдо Стоилъ отключи и
влѣзе. Предъ него стоеше
Любчо, цѣлиятъ пламналъ
въ руменина.

— Ами ти, защо си тука
— запита усмихнатъ слуга-
та, — да не би нѣщо да си
наказанъ?

— А, не, съвсемъ не,
дѣдо Стоиле, останахъ да
си науча уроцитѣ за утре.

— Че защо тукъ?

— Ей тѣй, въ кжщи . . .

Дѣдо Стоилъ не каза
нищо повече. Той се усмих-
на на малкия палавникъ,
погали го по руменитѣ бу-
зички и бавно, съ приведе-
на глава напустна стаята
шепнейки си: — Господи, по-

дари сила и здраве на това
ангелче! То ни е най умно-
то, най доброто чедо. Него
всички го обичатъ: и роди-
тели, и учители, и учени-
ци и селяни. Дай му, Гос-
поди, умъ и разумъ, нап-
рави го, радостъ да бжде
на всички ни!

Въ училището царѣше
безмълвна тишина. Само
часовникѣтъ, вѣренъ и спо-
коенъ стражъ, отронѣше въ
тишината своето тикъ-такъ,
тикъ-такъ . . .

Измина доста време, от-
както Любчо препускаше
вълшебнитѣ си шейни по
гладкия ледъ на Арчарица.
Той не можеше да се на-

радва на силата съ която
се носѣше шейната му отъ
желѣзния мостъ до Емино-
вата воденица. Чувствуваше,
се че той е първиятъ
между малки и голѣми, ме-
жду млади и стари дошли
край рѣката да се пора-
дватъ на зимнитѣ ѝ красо-
ти. Ледѣтъ сковаваше брѣ-
говетѣ ѝ, а тя бедна и си-
ротна мжченица продължа-
ваше подъ ледената броня
тихо и безшумно да реди
своята вѣчна, тжжна пѣсенъ!

Привечеръ. Сърдцето на
Любчовата майка се бѣ сви-
ло отъ тжга по него. Цѣлъ
день не бѣ го виждала. А
татко му поржча въ кжщи
да седи. Тази мисль я из-
мжчваше още по-вече. Съ
една особена загриже-
ност и неухота отиде на

П. Ивановъ — Луинъ

Въчната царкия.

Посвещавамъ на Тамарка.

— Татко, тази вечеръ ще бжда царкия, истинска царкия — съ корона на глава и съ бисерна, съ диамантна огърлица на шия, изчурулика весело и кръшно Румяна, 12-годишното ми момиченце, което бързо приготвише костюма си за предстоящата игра въ оперетката: „Майчино сърдце“.

Азъ го глдахъ съ умиление, живехъ съ радостта му, искахъ да го виждамъ все тъй жизнерадостно и ентосиизирано, но... не би; въ единъ мигъ сиящата усмивка, която грѣеше като слънчева лъча по матовото му лице, изчезна. Сънка на тиха скръбъ за сѣни челцето му. То вперил погледъ у менъ, загледа ме право въ очитъ и не трепна, никакъ не трепна!

Разбрахъ, че нѣщо го измъчва, че нѣщо иска да ми каже и затуй му протегнахъ бащинска ръка.

Не изтрая. Бисерни сълзи затрепѣха въ чернитъ му очи. То се доближи до менъ, оброне глава на рамото ми и презъ сълзи тихо зареди:

— Царкия, царкия, татко, но само за една нощ! Само една нощъ ще блестя надъ мене короната и огърлицата!... А утре, утре пакъ ще си остана сиротинче...

И зариди.

Една огнена мъжа залѣ сърдцето ми. Цѣлото ми същество се гнѣше подъ тежестта на силнитъ му думи. Нѣкакъвъ шеметен ударъ сякашъ бѣше помрачилъ съзнанието ми. Нѣколко момента не чухъ, не разбрахъ мислитъ му. После се упомнихъ. Съ ясно и трезво съзнание изправихъ детето, избърсахъ сълзитъ му и, като сложихъ ръка надъ чернитъ му къдри, заговорихъ:

— Не скърби, дете мое! Не сж диамантитъ по короната, нито бисеритъ по огърлицата, които правятъ

човѣка щастливъ и великъ. Въ живота има други диаманти, други бисери, които, човѣкъ като притежава, става истински човѣкъ. Други сж диамантитъ, елмазитъ, маргарититъ, бисеритъ, съ които човѣкъ като се обичи, блести като слънце презъ ясенъ юнски день.

Дете, ти си малко още и не знаешъ, колко е цененъ оня човѣкъ на земята, който обича истината, правдата, красотата, който живѣе съ велика любовъ къмъ ближния си, къмъ униженитъ и оскърбенитъ, къмъ своя родъ и родина. **Любовта къмъ истината, правдата, красотата, обичта къмъ роднитъ братя и отечество**, всрѣдъ което сме родени, отрасли и живѣемъ, сж **най-блестящитъ диаманти**, които сж красили и красятъ човѣшката душа! Блѣска на тѣзи диаманти е милионъ пѣти по-силенъ и по-цененъ отъ тоя на короната и огърлицата, за които ти, дете, проплака и мене разтѣжи. За тѣзи диаманти въ човѣшката душа съмъ жадувалъ азъ, за тѣхъ искамъ да жадувашъ и ти! Чрезъ тѣхъ ти ще станешъ свидна радостъ на майка, на баща, на родъ и родина. Чрезъ тѣхъ ти ще станешъ и мъдра, и богата и могъща **въчна царкия**, която съ блѣска на огърлицето въ душата си, ще свѣти презъ вѣкове надъ родната майка-земля!

Тревожниятъ звѣнъ на школския звѣнецъ прекъсна речта ми. Трепна и детското сърдце. То скокна, сграбчи съ треперящи ръце театралното си костюмче и като отсѣче съ ясенъ гласъ: — Татко, не се грижи, азъ ще стана въчна царкия! — полетѣ като волна птичка къмъ училището, гдето го чакаха другаркитъ му.

Шуменъ, 18 III. 1938 г.

Творби на малкитъ.

Пролѣтъ иде.

Отиде си зловещата зима, Изчезнаха бури, вѣтрове; Зададе се пролѣтъта любима Окичена цѣла съ цвѣтове.

Пробуди се всичко по земята Въ гората птичи хоръ запѣ; Заприпкаха агънца въ полята, Весело се слънцето засмѣ.

Петранка Л. Куцарова,
уч. отъ IV отд. при у-ще
„Д. Войниковъ гр. Шуменъ“.

Лакомчо.

Много, много не добира, Кой каквото му даде... Где каквото той намѣри, Салъ да има да яде.

Отъ панера, отъ долапа Хлѣбъ, сирене и масло, Млинче, плодове и сладко, Всичко е добре дошло.

Уста — гърло ей, такива, — Катъ бездѣнни джебове... Но затуй го всѣки вѣкши Милча „лакомчо“ зове...

Александъръ Ас. Поповъ
уч. II в. кл. при Шум. прогимназия
„Панайотъ Воловъ“.

Баба Марта.

(Съчинение).

Вече шестнадесетъ дена откакъ баба Марта е при насъ. Тя, ту се смѣе като млада девойка и залива земята съ блестящи слънчеви лъчи, ту се сѣди като стара баба, ту пѣкъ плаче като малко, капризно дете и кѣпе цѣлата природа съ бистри едри сълзи. Още съ идването си, тя нагизди мало и голѣмо съ мартенички.

Вчера баба Марта бѣ сѣрдитъ — тя изсипа купъ снѣжинки върху земята. Но гневътъ ѝ не трая дълго. Съ разплакани очи Слънчо надникна задъ тъмнитъ облаци, разтопи и накара пакъ малкитъ палавници да излѣзатъ отъ задименитъ стаи и шумно да играятъ. Днесъ баба Марта е пакъ намръщена. Но до кога ли?

Бонка Г. Тодорѣва у-ка
отъ I кл. с. Кюлевча,
Шумеско.

Пролѣтъ иде.

Пролѣтъ иде хубавица, а следъ нея щъркелъ птица. Тя е мила и е дивна, и отъ всичкитъ обична.

Седнала е въ колесница, тя пристига катъ царица. Околъ нея като луди хвъркатъ бѣли пеперуди.

Вържцеси тя държи и цвѣтя, що ги прѣска всжде по свѣта Вкоси си е заболъ теменуга, а отъ пазва ѝ наднича друга.

Иде тя добра, щастлива, придружена отъ дружка мила, Тя еластовичка леко крила съ перца си като свила.

Теменужка К. Часовникова,
уч. отъ IV отд. у-ще „Д. Войниковъ“

Пролѣтъ иде.

Презъ гори и презъ балкани иде пролѣтъта катъ лани; носи китни цвѣтове, топли южни вѣтрове.

На глава си катъ дете, сложила е тя вѣнче, китки росни и отбрани и съ радостъ все набрани.

Ей кокичето засмѣно; то е цѣвнало най-отрано възвестява то на всички, че си идатъ всички птички.

Синъ синчецъ и теменужка първа негова е дружка. Минзухара жълтъ и бледенъ евъ вѣнеца най-последенъ.

Марийка Р. Райчева
уч. отъ IV отд. у-ще „Д. Войниковъ“.

ПРОЛѣТЪ.

Пролѣтъ дойде отъ далече, радостъ, веселби довлѣче; и премѣна на земята и разходки на децата.

Всичко се е съживило и небето изяснило.

Блѣятъ агънца въ кошари, радватъ млади, радватъ стари.

Малки весели дечица бѣгатъ въ близката горица, да си набератъ цвѣтенца съ зеленички листенца.

Тодоръ Ж. Жековъ
I в. кл. II Шум. прогимназия
„Панайотъ Воловъ“.

Малкъ Сѣчко и баба Марта.

Много, много пакъ лудува Малкъ Сѣчко тазъ година, налудѣ се той най-последъ, „сбогомъ“ каза и замина.

А за него баба Марта плаче вече една недѣля, мъчно ѝ е, що да прави, нали му се пада леля?

Ще поплаче, ще поплаче, току пѣтя ще поеме, да го търси и съ себе вѣтроветъ тя ще вземе.

И тогава ще отдѣхнатъ вредъ горитъ и полята, и ще почне да се радва всичко живо по земята.

Александъръ Ас. Поповъ,
уч. II в. кл. при II Шум. прогимн.
„Панайотъ Воловъ“.

Утринъ въ село.

Тъмна бѣ нощта. Пропѣха първи пѣтти. Събужда се работливиятъ селянинъ, става, гледа — наоколо всичко е тъмно предъ очитъ му. Но той взе единъ фенеръ въ ръка, дразна кибритъ, запали го и отива въ обора. Гледа — добитѣцѣ лежатъ морни отъ вчерашната работа. Чува се гласъ:

— Дий Бѣльо, хайде, Сивчо, ставай!

И дока се съмна той очесва, напоява добитѣка, преглежда кола, рало, за себе си храна слага и за добитѣка. Пукне не пукне зората, той излиза изъ портитъ, па трѣгва за нива и срѣща съседа. И вика му:

— Тази сутринъ азъ пѣкъ те преварихъ!

— Така е, тази нощъ спяхъ много, отговаря закъснѣлиятъ селянинъ и подкарва воловетъ.

Александъръ Михалевъ
уч. отъ II класъ с. Мадара,
Шумеско.

ръката за вода. Тамъ се разнасѣше шума на пѣстро-цвѣтната тѣлпа. Всрѣдъ общия шумъ се разнесе едно мощно „Вардаааа“. Отъ къмъ Еминовата воденица летѣха осемъ шейни. Надбѣгваха се. Отъ всички страни имъ правѣха мѣсто. За единъ моментъ, веселиятъ шумъ и глѣчъ спрѣха. Погледитъ на всички бѣха устремени въ приближаващитъ се хвърчащи шейни. Кака Дена, Любчовата майка, вперил погледъ въ далечината. Тя го позна.

— Любчо!... Той е! прошепна си тя и съ една невидима сила замушка тѣлпата, искаше да излѣзе на преденъ планъ. Тя си мислѣше: — тѣй, както лети ще го сграбча и отведа у дома,

докато не си е дошелъ татко му. Всички трѣпнѣха въ напрежение. Шейнитъ наблюдаваха. Лицата се очертахъ. Любчо бѣше първи. Съ всичката си детска сила той забиваше бозангичитъ у леда и тласкаше напредъ шейната. Предъ себе си не виждаше нищо. Моста, къмъ желѣзниятъ мостъ бѣха устремени погледитъ и силитъ на всички надбѣгващи се. Шейнитъ имъ летѣха като подплашени птици.

Пристигатъ! Пазете се, извика нѣкой изъ тѣлпата. Въ мигъ, кака Дена скокна напредъ, протѣгна ръце, ала шейната — Любчовата шейна, я блѣсна съ такава сила, че тя се олюлѣ, подхлѣзна се и падна.

— Ахъ, ти, проклетнико, ще ми дойдешъ ти довечера, ще видишъ що ще те прави баща ти, — изруга заканително тя.

Шейнитъ префучаха напредъ. Любчо направи единъ два кръга, упомни се и, като се намѣсти по здраво на колѣне върху шейната, отново полетѣ. Шейната му настигна другитъ. Той пакъ излѣзе отпредъ. Всички следѣха! Стигнаха! Предъ моста отведнажъ се разнесе мощно и радостно: — Любчо, Любчо надпревари! Урааа, Любчо надпревари, екнаха детски гласове по ледената пѣрзалка. Името на Любчо се разнесе отъ уста на уста.

Свечеряваше се. Ноща заплѣска съ чернитъ си кри-

ле надъ селото, като потъваше въ тъмно сива мъгла. Сѣчко отново пипна клещитъ си и размахъ ледени ръце.

Любчо напустна парзалката. Отправи се къмъ дома си. По лицето му сега не сияеше оная свѣтла радостъ, която опиваше и грѣеше сърдцето му на пѣрзалката. Една тревожна мисълъ безпокоеше съзнанието му. Сега той мислѣше за майка си. Той си спомни заканата ѝ, която като тревожна камбана биеше въ гърдитъ му и колкото повече приближаваше до тѣхъ си, толкова повече сърдцето му се свиваше въ уплахъ и тревога. Мисълта че той наистина се бѣше унесълъ въ луда игра на

пѣрзалката, че той бѣше блѣсналъ майка си, че той...

Страхъ овладѣ цѣлото му същество. Той не се решаваше да влѣзе въ стаята, затова внимателно приближи до прозореца, отдето се мъчеше да види презъ скъсаното въ края перде лице на майка си и разбере настроението ѝ. Съ притаенъ дѣхъ допираше измръзналото си носле до замрежващитъ се отъ студъ стѣкла. Наблюдаваше. Студътъ все повече и повече се затѣгаше. Любчо почна да зъзне. Измокрената му отъ потъ риза замръзваше върху нѣжното му тѣло. Остри игли пронизваха ноктитъ му. Той направи крачка напредъ къмъ вратата на

(Следва)

Пролътна радост.

(Свободно съчинение)

Пекна зимното слънце. Духна южният вятър. Стопи се големият сняг и селската ръчица, до вчера заледена, облива с пълна своя низък бръг. Приятно време за разходка. Скрило до плета, нѣжното кочиче, първа пролътна радост, подава облоснѣжна главица.

Горкото, едвам се държи на стълбцето си като росна капка. Срѣд нѣжно зелени листенца се блѣлѣ челцето му като блѣлия сняг.

Привело главица, изпреварило другитѣ цвѣта, то не смѣе да погледне на горе, като че ли е нѣщо за срамено. А какъ весело, какъ радостно е всичко на около! Блѣят малки агънца въ кошари, викатъ радостни децата, тупкатъ имъ сърдцата, че зимата си вече отива и пролѣтъта ще настѣпи пакъ.

Георги Колевъ, у-къ отъ I класъ, с. Кочово, Преславско.

Малката Росица.

— Иди, Росице съ стомничката за прѣсна водица! — каза Росицината майка.

— Не искамъ мамо; ще си поиграя съ дружитѣ. После ще отида.

— Такава ли непослушница си била? — каза майка и и се запѣти къмъ чешмата.

На Росица стана мѣчно за дето не послуша майка си. Тя се завтече, взе стомничката отъ майка си и мѣлчешката трѣгна къмъ чешмата.

— Чувай, Росице, пази стомничката да не я счупишъ, че е нова!

Росица напълни стомничката и трѣгна за въ къщи. Тя мина покрай полянката, гдето играеха дружитѣ ѝ. Най-хубавата игра бѣха играли безъ нея. Ахъ, тази мама какво направи!

— Плясъ! Стомничката се изплѣзна отъ рѣцетѣ, падна на земята и се разби на късчета.

— Какво ще каже мама? — рече Росица и сълзи закапаха отъ очитѣ ѝ.

Лилянка Йорданова Атанасова
уч. отъ IV отд. при у-ще „Нанчо Поповичъ“ — Шуменъ.

Денътъ на освобождението.

Тъмни облаци се носятъ леко по намръщеното небе. Земята е кална и дрипава. Роси дребенъ дъждъ.

Въпрѣки лошото време, на площада се бѣ събралъ хиляденъ народъ. Състоя се парадъ при участието на учащитѣ се и войсковитѣ части. На аналоя седнали на столове, стояха старитѣ ветерани — живитѣ свидетели на нашето освобождение. Всички изпращаха благоговѣщи погледи, къмъ тия достойни синове на

България. Отслужи се молебенъ. Държа се речъ. Думитѣ на оратора се роунаха като бисери отъ устата му. Тѣ възпламеняваха буйнитѣ ни души. Въ стройни редици се отправихме къмъ паметника на Панайотъ Воловъ, за да дадемъ нуждната почитъ на заслужилия българинъ. Поднесоха се вѣнци. Какви блажени минути!... Ние, младитѣ, благоговѣехме предъ тоя великанъ. И нашата мисълъ летѣше надъ Шипка, Тутраканъ, Булайръ и други святи мѣста, що сж оросени съ братска кръвъ, ония гробове, що сж разпилѣни изъ браннитѣ поля.

Дъждътъ се усили. По покривитѣ зачукаха едри капки дъждъ. Паметникътъ отъ вси страни се оливаше отъ потоци вода. Това правѣше гледката по-очарователна и по-величествена. Но нито проливниятъ дъждъ, нито пѣкъ спусналиятъ се мразъ, не бѣ въ състояние да накара да се прибератъ тия развълнувани люде. Илчовъ баиръ бѣ обвитъ въ млѣчна мъгла. А дъждътъ вали, вали. Сякашъ, проливаше бистри сълзи за ония българи, що сж паднали въ бой, изпълнявайки своя священъ дългъ.

Написалъ: Христофоръ Ив. Шехтановъ, II пр. „Пан. Воловъ“ III а класъ.

Животътъ на меченцето Хромчо.

(съчинение по картинка)

Бѣше хубавъ майски денъ. Цвѣтята благоухаеха, а слънцето изпращаше своитѣ лъчи презъ зеленитѣ клоне на дърветата.

Отъ близката хралупа излѣзе мечката Сивушка, а следъ нея меченцето ѝ — Хромчо. Тѣ леко стѣпваха съ мекитѣ си лапи по мъха. Майката отъ време на време недовѣрчиво въртѣше глава, като че дебнѣше нѣкой неочакванъ врагъ, който заплашваше нейната свидна рожба. Но скоро се увѣри, че нѣма никой, и безгрижно се отправи къмъ близката полянка. Малкиятъ Хромчо щомъ видѣ пѣстро пространство, радостно заскитѣ и започна да скача и да се търкаля по нѣжната тревица. Майка му легна на припекъ като гледаше играта на своя синъ. Но изведнѣжъ се зачу шумъ отъ близкия храстъ. Майката се изправи, наостри уши, но скоро се струполо мъртва на земята.

Хромчо гледаше съ нажалени очички ту къмъ майка си, ту къмъ ловеца, който бѣ излѣзълъ отъ скривалището си. Той дойде при Хромчо, взе го и изчезна въ гората.

Следъ нѣколко месеца Хромчо порастна и бѣ продаденъ на единъ мечкаръ, който случайно мина презъ селото.

Той научи Хромчо на разни игри, като го биеше безжалостно и лишаваше отъ храна. Следъ като го научи, мечкарътъ трѣгна съ него изъ села и градове, за да изкарва прехраната си. Той разиграваше Хромчо предъ деца и възрастни. Следъ като се свърши играта мечкарътъ трѣгва да събира пари, и всѣки дава, кой колкото иска.

Само децата нѣматъ нищо и мечкарътъ ги отминава, като добродушно имъ се смѣе...

Такъвъ е живота на нашия нещастенъ Хромчо...

Теменужка Часовникова
ученичка отъ IV отдѣление
„Д. Войниковъ“
Шуменъ

Първата предпролътна разходка.

(съчинение)

Бѣше прекрасенъ февруарски денъ. Слънцето отъ сутринята грѣеше лѣчезарно подъ току-що освободилата се отъ сняга земя. Облаци пѣри се издигаха къмъ небето, тихъ прохладенъ вѣтрецъ подухваше. Чувствахме приближаващата пролѣтъ.

Следъ обѣдъ учителитѣ ни съобщиха, че ще си направимъ излѣтъ до гората. Ние бѣхме възхитени отъ тая радостна вестъ, за разходката вънъ на широкия просторъ, далечъ отъ шумния градъ и прашнитѣ улици. Неописуема бѣше радостта ни когато излѣзохме вънъ отъ града всрѣдъ природата и ненаситно дишахме свежия пролѣтенъ въздухъ. Пѣтувайки по шосето въ тактъ, ние пѣехме маршови пѣсни и викахме „ура!“ Въздухътъ се цепѣше, ечеше гората. Балкана се чернѣеше като гжсеница и имаше мраченъ изгледъ, но все пакъ, той бѣше готовъ да посрещне младитѣ гости. Още се блѣлѣха маси снягъ по уривитѣ. Пакъ тѣй шумно ние навлѣзохме навътре, където бѣхме посрещнати отъ срамежливото и ранобудно кочиче. Клюмнало бѣлото си чело къмъ земята, то като че ли мислѣше и вайкаше какъ майка му мащеха го е излѣгала, че пролѣтъта се е пукнала и то прибѣрзало да се покаже навънъ. Не закъснѣха да се покажатъ и горскитѣ свѣщици — минзухаритѣ. Сгушени подъ трънци и храсти, тѣ нетърпеливо очакватъ дружитѣ си. Бѣ имъ мѣчно и жално, че сами въ гората, сж пристигнали толкова рано и за миналогодишния птичи концертъ.

Милка Божидарова
у-ка отъ II-б класъ
гр. Преславъ

Тѣга за бащино огнище.

Бѣше късна есенъ. Всичко се бѣ прибрало на топло. Цѣлото ни семейство бѣхме въ стаята и работѣхме. Татко почна да ни разправя за своето родно мѣсто. Той е родомъ отъ Македония. Разказваше ни, какъ весело и щастливо е прекаралъ детинството си при обичнитѣ си родители, братя и сестри. Какъ е лудувалъ презъ щастливитѣ си детински дни. Отначало азъ и братчето ми бѣхме весели, но постепенно нашата веселостъ изчезна, особено когато и гласа на татко се промѣни подъ влиянието на споменитѣ му. И когато той ни заговори за добритѣ си баща и майка, за тѣхнитѣ нѣжни грижи, и за това какъ ги изгубилъ, очитѣ ми натежаха отъ горещи сълзи. Потискана отъ мжката излѣзохъ навънъ да се разтуша. Поизкахъ да запѣя, но не можахъ: нѣщо ме задушаваше и не ми даваше да запѣя. И въ тази есенна вечеръ азъ разбрахъ колко голѣма е мжката на татко, и колко е тежко чокѣкъ да живѣе далечъ отъ бащиното си огнище.

Златка Калинова
ученичка отъ III кл. с. Д-ръ Стамболски.

Свети Георги.

Коня кове свети Георги,
Стара майка го изпраща
Да отиде по нивитѣ,
Да прегледа сеидбитѣ
Веселъ трѣгна, тѣженъ

дойде,
Стара майка го съгледа,
Сина срѣща, коня хваща:
— Що си, сине, тѣй замисленъ?

Веселъ трѣгна, тѣженъ

дойде.
Мале мала, моя майко,
Какъ да не съмъ скърбенъ,

тѣженъ,
Азъ се връщамъ отъ полето:
Есеннитѣ изгинали
Пролѣтнитѣ не никнали!
— Сине Георги, свети Георги,
И това ли да те уча?
Събери си облацитѣ
Отъ Гергьовденъ до

Спасовденъ,
Два дни нека роса роси,
Трети слънце да огрѣва!
Кога било на Спасовденъ,
Коня яхна свети Георги,
Та прегледа сеидбитѣ:
Тѣженъ трѣгна веселъ

дойде —
Есеннитѣ изкласили,
Пролѣтнитѣ вретенили!

Мела мома дворове.

Мела мома дворове,
Денъ ги мела, денъ клела:
Пусти мои дворсве,
Сторете се прахъ, пепель,
Скоро да ви помета,
Мама да ме омие,
Кака да ме оплета.
Снаха да ме премѣни
Пакъ да стана да ида
Съ малки моми на Лазаря,
Съсъ голѣми на хоро,
Съсъ юнаци на комка,
А съ невѣсти въвъ черква.

Баба Марта.

(Приказка)

Едно време Св. Петъръ управлявалъ всичкитѣ месеци на годината. Хората почнали да му се сърдятъ, защото не управлявалъ добре третия месецъ въ годината. Св. Петъръ се оплакалъ отъ тая работа на дѣдо Господа. Тогава той изпратилъ на земята една баба да управлява този месецъ. Тази баба се наричала баба Марта. Тя била стара жена. Облѣчена била въ червена дреха и бѣла риза съ дълги рѣжави. Коситѣ ѝ били дълги и черни.

Започнала вече баба Марта да управлява. По земята настаналъ голѣмъ студъ. Всичко се заледило. Дърво и камъкъ се пукало. Задухали силни вихри и вѣтрове. Св. Петъръ вървѣлъ изъ пѣтя. Той отивалъ въ съседното село. Духналъ силенъ вѣтъръ. Преспитѣ едва не го заринали. Всички улици били покрити съ бѣла пелена. Хората не можали да излизатъ вънъ. Следъ това той отишелъ на небето при баба Марта и ѝ казалъ да спре да духа, защото по земята хората му измиратъ отъ студъ. Тя се усмихнала доволно. Била много радостна, защото Св. Петъръ се уплашилъ отъ студа ѝ. Още повече се засмѣла. Отъ нейната усмивка пекнало слънцето. Снѣгътъ се разтопилъ, вадички трѣгнали изъ земята. Цвѣнали цвѣтята и агънцата заблѣли въ топлитѣ кошари.

Отъ тогава баба Марта е останала да управлява третия месецъ на годината. И тѣй на нейното име сж нарекли м. Мартъ.

Написала:

Марийка Вичева Великова,
у-ка отъ I класъ № 21 отъ с. Осмаръ.

Ой Лазаре, Лазаре.

Ой Лазаре, Лазаре,
Лазаръ ходи изъ село,
Малки деца събира,
Млади булки нахожда
И на булки говори:
Кога лани дойдохме,
Стара баба найдохме,
Нѣ метени дворове,
Нѣ редени столове.
Кога сега дойдохме,
Млада булка найдохме
И метени дворове
И редени столове.

Пеперуда.

Пеперуда ле бѣла,
Стройна ситна калино,
Ти гиздава лазарке!
Тече вода студена,
Носи клонче зелено,
Пеперуда на — клонче.
Пеперуда летѣла
И се Богу мслила —
Зароси ми росице,
Излезнате дечица,
Да видите Лазарки,
Какъ играятъ и пѣятъ
Жълти чехли потропватъ,
Шити поли развѣватъ.

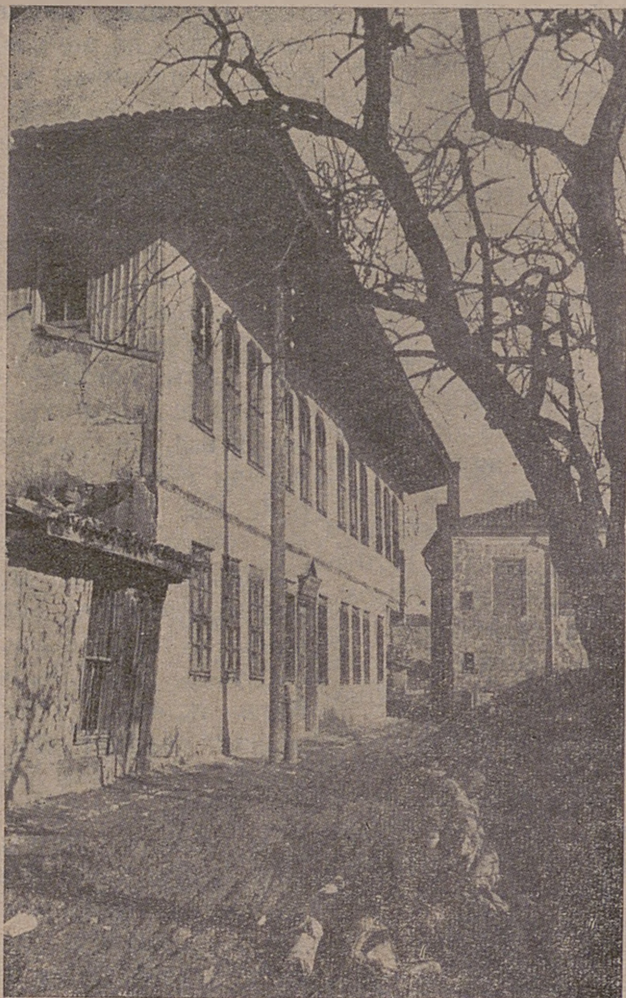
Една старина.

Нашата снимка представя сградата на I Нанчова прогимназия, Шуменъ.

Тя е строена през 1848 год. отъ българската градска община, по подбуда на Сава Ил. Доброплодни, директоръ тогава на класно-

то училище.

Сградата била построена до тая на Взаимното училище, съградено по плана на Габровското такова. Въ това (Взаимното) училище сж били събирани гражданитѣ, за да имъ се четатъ

сказки отъ Добри п. Войниковъ и др. учители. Следъ освобождението то било съборено. На неговото мѣсто е построенъ сега салон на църквата „Св. Възнесение“.

Когато класното училище било открито, Доброплодни го нарекълъ „Шумненска полугимназия“. Тѣй се наричало то до 1858 год. Доброплодни билъ напустналъ вече града. Презъ тази година билъ назначенъ за директоръ Добри п. Войниковъ. Той нарекълъ училището „Шу-

менско народно училище“.

Следъ връщането си отъ Русия, Панайотъ Воловъ е билъ учителъ въ сжщото.

Вече 90 год. сградата на Шумненската полугимназия събира децата на шуменци, за да трупатъ знания.

90 год. на служба на народа, макаръ вече разнебитено!

Въ долния катъ се помещава Шум. окр. музей.

Отъ дѣсно на снимката се вижда кжщата на Ил. Блъсковъ, за когото скоро ще дадемъ бележки.

Слънчо.

Гатанки.

(Изъ книгата Бъл. нар. гатанки отъ Хр. Вакарелски).

1. Чакагъ ме, викагъ ме; кога дойда, всички бѣгатъ отъ мене?

2. Сама невѣстичка гроба си копае?

3. Самъ Господъ съ кавалъ въ гора свири?

4. Пъленъ дърмонъ яйца на керемиди?

5. Едно паниче съ медъ да се наяде цѣлъ свѣтъ?

6. Две телета: едно бѣло, едно черно. Черното падна,

бѣлото стана?

7. Братъ и сестра денемъ и нощемъ се нздварятъ кой по-голѣмъ да стане?

8. Търколи се църно кълбо, та измори цѣло село?

9. Бѣла патка безъ зжби, пѣкъ зле хапе, та боли.

10. Опуленъ Бойчо надъ вода виси?

11. Синя риза, две дюли миризливи, и ржжъ и пшеница?

12. Закланъ волъ на край земя, цвръкна кръвта по вся земя?

Кжде е катеричката, по която лае кучето.

Когато дърветата цвѣтятъ.

—Днесъ ще му ударимъ разходка, та цѣлъ свѣтъ ще се чуди! — крещи моятъ приятелъ и ме дърпа за ржката.

Нѣма нужда отъ много думи. Нахлузвамъ шапката и тръгвамъ.

А то едно време! Слънцето вече си разкжса очитѣ да се вглежда въ всѣко храстче и въ всѣко цвѣте.

Небето—синьо, пакъ синьо, бистро — изгълтало сякашъ всичката синевина на синчеца и блѣсъка на ароматнитѣ крушови, ябълкови, сливови и зарзалови овощни дръвчета.

Ти вървишъ изъ ливадата, по росната трева, а наоколо ти пѣсни, концерти, двупѣви — цѣла опера.

— Чикъ-чирикъ. Цър-ръ! Фиу-у! Пър-ръ! — прорѣзватъ въздуха весели гласове.

И не усѣщашъ какъ наоколо ти се стрелкатъ врабчета и ластовички, а само ще чуешъ веселъ, закачливъ цвѣрчъ, ще се обърнешъ да видишъ какво е това, нѣма да мигнешъ, и още нѣкоя весело пѣеща стрела ще се метне край главата ти.

Пѣкъ въ тревата между цвѣтата! И ихъ, Боже, та то и мравкитѣ сж се разпѣли!

Току подъ носа ти бръмне пчела, натежнѣла отъ медъ, кацне на засмѣнъ синъ цвѣтецъ, смукне, смук-

не и „бр-р“ — литва.

Жълта пеперуда, като летящъ кжсъ злато, свие край ржката ти, скокнешъ да я хванешъ, а тя ей, отатѣкъ, седнала любезната на бѣла маргаритка и — съ сладко закусва,

А тая пѣкъ душичка, щурецътъ свирецътъ, брей, ще речешъ — полудѣлъ е. Тука скочи, тамъ подскочи, тука свирне. тамъ подсвирне, — скача, пѣе, весели мравкитѣ: иска му се чакъ при слънцето да литне.

— Ехей! Тоя кошерьъ Господъ ще да го е правилъ! — смѣе се моятъ приятелъ и върти очи къмъ овошкитѣ,

Обръщамъ се.

— Охо! Какво е това?

Ароматнитѣ бѣли и розови цвѣтове на овошкитѣ, що ухаятъ надалеко, сж почернѣли.

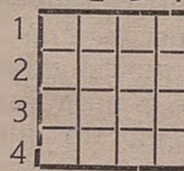
Пчели! пчели! Свѣтъ да ти се завие. Ядатъ, бръмкатъ, хвъркатъ, падатъ, ставатъ — изпребиватъ се да работятъ.

И ти неволно се обърнешъ къмъ небето, следъ туй къмъ ливадитѣ, па погледнешъ тоя безработенъ свѣтъ и речешъ:

— Е, нѣма нищо по хубаво отъ тая златна царица — пролѣтъта!

Павелъ Д-ръ Ст. Поповъ
уч. III-а класъ
на Образцовата прогимназия
Шуменъ.

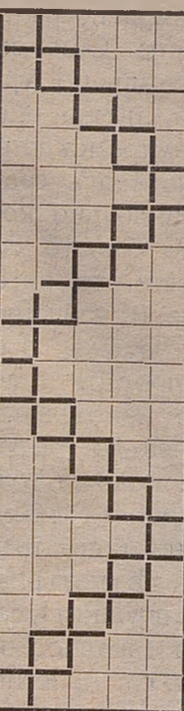
1 2 3 4

- 1 Планина въ България
- 2 Върхъ въ Родопитѣ
- 3 Най-лошото нѣщо на свѣта
- 4 Название на черенъ човѣкъ

Задава Константинъ Панайотовъ, у-къ отъ IV отд. у-ще „Петъръ Димовъ“ гр. Шуменъ.

РУБЕСЪ.

- 1). Животно.
- 2). Върхъ въ България.
- 3). Население въ Океания.
- 4). Мѣста изпълнени съ вода.
- 5). Владелецъ въ велика държава
- 6). Върхъ въ Витоша.
- 7). Растение..
- 8). Растение.
- 9). Градъ край Дунава.
- 10). Градъ въ Гърция.
- 11). Градъ въ Чехия.
- 12). Необходимо на всѣка кжща.
- 13). Часть отъ аеропланъ.
- 14). Сжпоцененъ металъ.
- 15). Прибалтийска държава
- 16). Рѣка въ България.
- 17). Храстовидно растение въ Австралия.
- 18). Държава въ Азия.

Отъ горе до долу въ надебеленитѣ квадрати да се чете име на революционеръ.

Задава: Недко А. Недевъ, уч. отъ I б класъ при Образцовата прогимназия гр. Шуменъ.

13. Име съмъ на часть животно.

отъ врата. Замѣните ли първата ми буква съ К, ставамъ име на домашно

Задава Христанка Стойчева
II „в“ кл. II прог. „П. Воловъ“
гр. Шуменъ.

ХРОНИКА.

Главнитѣ учители и сръд. директори да се отчитатъ най-късно 10 дни следъ получаване на вестника, като сумитѣ се изпращатъ съ писма или бележки — за кой брой и каква сума се изпраща.

Книгата Детски дни отъ нашия именитъ писателъ Ст. Чилингировъ, обещана за най-хубавото описание на отпразднуване деня на освобождението, се дава на Хр. Шейтановъ. у-къ отъ III кл. при II Шум. прог.

Решили ребуситѣ отъ бр. 5:

1. Уч.-цитѣ отъ IV отд. при първ. уч.-ще „Д. Войниковъ“ — Шуменъ.

2. Вл. В. Бъчваровъ — III отд. при първ. уч.-ще Ж. Ж. Поповъ — Шуменъ.

3. Росица С. Писова — сжщото отд.

4. Е. Йовчева — III отд. — Шуменъ.

5. Васко Ивановъ — III отд. — Ж. Ж. Поповъ.

6. Кирилъ Г. Бакърджиевъ — Н-Пазаръ.

7. Миланка Хараланова — Шуменъ.

8. Петранка М. Абаджиева —

9. Марийка Хр. Юрданова, с. Янково.

10. Донка Петрова — с. Кълново.

11. Павелъ Н. Байновъ, Шуменъ.

12. Ст. Димитровъ, Шуменъ.

13. Я. Мариновъ Семовъ, Шуменъ.

14. Йор. Даневъ — с. Злокученъ.

15. Кост. Ангеловъ, Шуменъ.

16. С. Ат. Коларовъ, Шуменъ.

17. Д. Христовъ, Шуменъ.

18. Ив. Савовъ — с. Т

Баба Марта.

Баба Марта се задава и съ усмивка на уста, тя дечицата дарява, съ мартеници и цвѣта.

Но не мина много време, тя забрави радостта, разфуча се и заплака, и пропжди пролѣтъта.

Мария П. Каракулакова.

Пролѣтъ.

Пролѣтъ мила пакъ дойде. веселъ смѣхъ се вънъ разлѣ. Ето, ето, идатъ всички — наше мили пойни птички.

Рѣкичката лудува, пролѣтъта къмъ насъ пжтува.

Цвѣтятъ вече голи клони, блестятъ ведри небо-склони.

Пожелавамъ азъ на всички да сж весели катъ птички, Всѣки в'радостъ да живѣй, да се радва и се смѣй.

Руска Я. Абаджиева
I „г“ класъ на II прогимназия „П. Воловъ“, гр. Шуменъ.